

Myrsky-yön lapsi

Kirj. Helmi Mattson.

7 Luku.

— Leena! Leena! Mitä sinä puhuit?!

— Älä kiltvasta, Dagmar! Totta se on! Onnilla silmilläni näin, eikä silmäni ole täkkin asti valehdelleet. Suutu jos tähdöt, mutta niin asti on.

Dagmarin pää painui alas ja nyhykytys kuului sydäntä särkevä. Se tuli valkeana valituksena kirvelävistä sydäimestä.

— Urho! Urho! Urho!

— Kuulo, sanot vanha Leena, älä ota tuota niin pahaksi. Anna vanhan ystävän neuvoa ja lohduttaa. Sellaisia miehet ovat! Niihin et tarvitse uskoa ennenkuin pappi on sanansa lkenut, eikä vielä sittenkään! Mitä sinä turhista... Jos tuo toinen on miehen mielestä nyt sinua parempi, anna olla. Tottapahan vielä näkee, että vikansa on hänelläkin. Kuka tietää, onko pitkäaikainen ystävä tuokaan... Sellaisia ne ovat miehet! Niille pitää osata maksaa takaisin.

Dagmar oli kuin houreissa, tuskin kuuli naisen puhetta.

— Kuulitko! Niille pitää maksaa takaisin, tiukasti Leena.

— Miten? sai jo Dagmar sanotuksi kyynelien vieressä noskipäille.

— Mieti itse... sanon näin: älä anna suruun kuole.

Valmo katsoi säälien tyttöä ja kiiruhti pois huoneesta.

— Niille pitää maksaa takaisin... mumsit tyttö hampaldensa välistä.— Kurja mies, petturil!... Hänellekö olen sydämeni antanut ja hänen ku-

vaansa allitaisesti silmäni edessä pitänyt.

Julmuri! Näytteli niin rehellistä ja asetti sanansa niin lipatusti, että uskoin... Ooh! En voi katsella häntä enää hetkeäkään... en hetkeäkään! Dagmar puheli tuskaissaan.

— Rakastaako hän toista... Martta Hovilako hän rakastaisi. Ehkä... ehkä ei!

Hän oikaa! Itseen suoraan ja vihan ilme silmissä, sanot värisevin äänin: — Minun pitää osata maksaa hänelle takaisin.

Kunniat ajatuksia kierteli hänellä nyt aivojassaan, selvästi tunteita riisteli rannassa... Se vain allitaisesti kierteli ja tuskaa tuotti: Mies oli hänet pettänyt!

Vihdoin hän tyytyi.

Hiljaa kyynellen pyrkessä silmänurkkuaan, alkoi hän laulaa:

— Kaikki jo nukkuu,
Nukkuu kai linnutkin,
Kylmä kukkasinkin koski.
Tuska turtua nuoren sydämen,
Surusta kalvettuvi poski.
En itke en,
Vain lauleten
Mennyttä suvea muistelen.
O! muistelen...

Kuin uusi toive olisi eloon herännyt, jatkoi hän hiljemmin:

Kevät tuo uutta elämää
Aurinko palstaa vielä,
Nurmi jälleen vihoittaa
Leivo laulaa metsässä siellä...
Linnun laulelo soi,
On hauskaa, oi!
Taas ihana kesä olla voi
Se olla voi...

— Mitä se Leena kerte! — Dagmar muisteli uudelleen Leenan puheita.

— Martta Hovila nähty usein Urhon seurassa... Urhon kotona pidetty kekkerit Martalle!... Haa! Siinä on rouvan sormet pelissä...

— Urho seurustelee kanssani ikäänkuin ei mitään olisi tapahtunut... niinkuin ol tietäisi! Rakasnaamainen! Kurja veikko!... Eilen illalla piti tulla hakemaan... ei tullut! Leena vakuuttaa nähneensä hänet Martan kanssa.

Dagmar tunsi itsensä niin onnettomaksi, kuin maailma olisi silinä paikassa loppunut, eikä pelastusta enää olisi toivottavissa.

Sitten hänen kasvonsa salivat uuman ilmeen, käsi puristui nyrkkiin vaistomaisesti, suu vetäytyi pahaa ennustavaksi. Hetken tuljotteli teensä. Punaiset huulet laskivat hänen vihellyksen.

— Ooh! Urho Kanervo, lauletko, lauletko, että saat lemmeilläni teikkä ja tunteitani pilkata! Ofensi pienen vartalonsa suoraksi, pyyhkiellä kyynelvedet silmänurkista, asetti huksiaan järjestykseen ja lähestyi kuvastinta.

— Kas! Eipä se Dagmar Aho olekaan hullumman näköinen... Kaksi Martta Hovilaa saa olla, eikä riitä sittenkään! sanot hän ylpeästi päätään heilauttaen. Sankon rouva Kanervo tahtonsa täytetyksi. En halua tomkea hylittäväksi ylpeään sukuun. Urhoa rakastan, sitä en voi antaa. Että hän on niin rakasnaamainen, kavala, sitä en voi kestää! Minä viästyn... minä viästyn... vaikka se olisi itsemurhan! Kukaan ei saa nähdä suruani, kukaan ei saa tietää polttavasta tuskaistani...

Tytön pää painui jälleen alas. Yhtäkkiä hän nousi ylös, niinkuin olisi saanut jonkun mielijohteen. Käveli rauhaton edestakaisin ja puheli:

— Voisikohan se olla niin... mustasukkaisuudesta se olisi tuo... Urho ei voi muistaa Valter Bergin. Hänen muistonsa kiusaa yhä... Minun täytyy tehdä jotain, minun täytyy saada kalkesta selvyys... ja sitten...! Ha, ha, ha! Urho, Kanervo...

Hän nauroi taas katkerasti.

— Et tiedä, mitä voi tehdä Dagmar

Aho!

Eipä se mitään. Mihinpä olenkin myrsky-yön lapsi...

(Jatketaan.)

Tilkkutäkki

Säätiin maista, joka tuhlaa kauniita lepohetkiään turhanpäiväisiin nypläystöihin. Hyvin käsitän, että käsityöt kuuluvat taiteellisiin harrastuksiin, vaan siksi juuri saabin sitä suurta enemmistöä käsityöharrastajista, jotka ei kykene muuhun kuin sen hääpäämiseen. Satatuhatta kertaa on minulta odotettu ylistysvirttä virkkauksille, jotka muistuttavat enemmän likasen lapsen takkuista päätä, kun sitä mallia, jota ne kempelösti matkivat. Minulle on käsitämätöntä, miten muuten järkevät, siistit ja vieläpä ihanteellisetkin naiset näkevät jotain ihailtavaa tuollaisessa verkkomaisessa takussa. Se ei suinkaan voi tulkita heidän ihanteitaan, vielä vähemmän tyydyttää heidän taiteijansa. Ehkäivät he siinä näekään omien kätensä kempelöitä jälkiä, vaan annoastan sen ihanteen, jota mallin alkuperäinen luoja tahtoi sillä tulkita. Siinä tapauksessa he ovat kuin taiteilija, joka ihaillee Shakespearea, mutta ei ymmärrä vaan silti luulee voivansa esittää sitä näyttämöltä. — Kuitenkin heidän tulisi pitää mielessään, että nauttisipa taiteilija kuinka paljon tahansa näyttelemisestään, niin ellei hän voi tulkita Shakespearea puhtaasti, ei yleisö voi nauttia vain hänen näyttimisestaan. Sellainen taiteilija saa mieluummin nauttia harrastuksistaan — yksinäisyydessään.

Samoin pitäisi suuren enemmistön käsityöharrastajista, sulkea työnsä muuten lukkojen taakse. Olisi kuitenkin viisaampaa, että he tyytyisivät vain ihaillemaan kauniita malleja, sen sijaan, että konemaisesti matkien, raiskaavat niitä.

Voin kerskua, etten ole aikuisiksi tullutni häväissyt näitä oman sukupuoleni taideharrastuksia, enkä kohottanut elinkustannuksia, pilaamalla hyviä aineita. Mutta minäkin olen vain nainen. Ihailen kaikkea kauniista. Silmäni, korvani ja suuni ovat ainaissessa herkkupalojen johdissa. Ihailen kuitenkin kaikkein eniten vanhanaikaisia tilkkutäkkejä. En tarkoita sellaisia haisevia rämäköitä muistuttavia resukasoja, vaan sellaisia hilpeitä värikokelmia, joissa auringonkaaren heileät värit kisailevat kuin nuorisokätkesän viherillä nurmella, tai sitten valkoset tilkut kokettimaisesti kurttiseeraavat, milloin vaalean sinisten, milloin vaalean punasten toveriensa kanssa. Tuollaiset tilkkutäkit virittävät sieluni kauniit kiellet ja aukasevat ihanteitani siivet niin kuin ei mikään muu taidetyö voi tehdä.

Olen nähnyt monta tilkkutäkkiä, jotka ovat todellisia taideteoksia. Olen myöskin harmikseni kuulut ihmisten nimitävän tilkkutäkkeiksi runia matrasimaisia resukasoja, jotka pikemmin tuovat mieleen painajaisia kuin keveitä unipöitä.

Ylellä olen nauri — vielä voimillia tämän taidejani — vaan kukaan vanhenen, kun saranoit rupeavat parisemaan, kun veroni kiertyä vaivaloisesti, kun askeleeni käyvät epävarmoiksi ja käteni tuitsevat, tulen minäkin kokeilemaan tilkkutäkkejä muu-

Miksi kiitän?

Mistä mä kiittäisin
Kiitospäivän tullen?
Mistä mä lausuisin
kiitokseni julkii? —
Kiittäisinkö ehkä
kun aittani täynnä,
ei tulva, ei halla peltoilla käynnä?

Niin, kiittäisinkö mä
kauniista sadosta,
rehevästä, runsaasta
vuodentulosta?
Tai ehkäpä kiitän
kun "rauhassa" maan
työn hedelmiä huolitusta nauttia
saa.

Oi, jospa mä löytäisin
kiitoksen aiheen — — —
niin tottahan minäkin
kiittäisin tuota — — —
niin kiittäisin
jotta tuntuisi luissa
ja kiitoksen halu myös heräisi
muissa!

Vaan missä ovat
muun rehevät peltoni? —
Missä on aittani
viljaa täynnä? —
Niin, missäpä lienevät
maan aarteet rikkaat?
Missä tekijät työn vapaat, mai-
nehikkaat?

On näkää ja puute
muun peltoni viljaa,
ja aittasta pilkistaa
kuolema — murhe. —
Orjan kahleet ja sorto
muun aarteeni lievit,
Muun kaiken riistajat minulta
vievät.

On rauha, vaan
veljeni vangiksi viedään. —
Siskoni suloinen
syöstähän turmaan.

— — — — —
Siis näistäkö kiittäisin
Kiitospäivän tullen,
mä, vapauden maassa orjana
ollen?

Karin M.

Kiitospäivänä 1919.

toista; valkosista, sinisistä, pu-
ruasista ja auringon kaaren kai-
kista väreistä. Silloin kun elä-
mäni polkua — joka on kiertä-
nyt vuorten rinteitä, halkonut
kukkamittuja tai kadonnut sil-
lattomiin jokiin ja rotkoihin, un-
delleen noustakseen jomkun syn-
kän metsän reunaan — silloin kun
sen mutkia, nousuja ja laskuja
peittää laskevan auringon kultar-
usko, tulevat minun kempelä
käteni sommittelemaan, tilkku-
tärkejä kirjavan elämäni puolis-
ta — ei malliksi, vaan muistoksi
niille, joitten suomisissa virtaa mi-
nun mertani.

"Hiljoleijona".

SUOMEN ORFO

Kirj. H. L.—.

Pois on isä, poissa äiti,
poissa siskot, veikotkin.
Poissa kati, poissa kaikki,
jota luoja koiposin.

Isä, äiti multa viehin —
mieheä, hautaan peltoihin. —
Veikot, siskot, väissä hence —
keinäkään me hajotettiin.

Kodin hurmat enskö otti
miehen poisalukseksi.
Meidät vanhalle poski
missä miero steen aukenee.

Nyt yksin kuljen orpo-rukka,
nainen, vainon kestäen.
Muit' teikon suureks' kasvavaan
ei' viiryyden voip kortaa.

PAKOLAINEN

Hän istuu aila suuren kuusipuun
ja miettii orjan kurjaa elämää,
on piirre jäykkä ympärillä suun
silmissä katse — uhkaa ylpeänä

Käsi vaukka kiertyy ympä' rau-
dan,
mik' pysähdyttää voipi vainolai-
sen.

"Tuost' luovu en, kuin cessä
haudan!"
on päätös horjumaton pakolaisen.

On aseeseen hän käynyt urhon
lailla,
eestä kodin, hengen, vaimon,
lapsen,
lahjarjoukon riehussa kotomail-
la,
sortuessa taaton vanhan, har-
maahapsen.

Sortuessa oman kurkkihirteen,
perheen nääntyessä talven yöhön,
kaikuessa konnain ilovirren —
silloin rientänyt ol' verityöhön.

Taisteluhun, kera tovereiden
eestä puhtahan ja jalon aatteen!
Kunnes sortui joukot kärsineiden —
kaatui sankareina luona puma-
vaatteen!

— — Aatos vierii; urho päänsä
nostaa
uhmanieliin lausuu synkeänä:
"Nousee joukot, puolestaan ne
kostaat
konnat, ne ei sorru—kärsivänä!"

"Sillä aate orjain — kaipuu va-
pauden —
se ei sorru, joskin urhot kaatui,
vaan se nostaa joukot vastaisuuden
vielä kerran — taistoon viimei-
seen!"

Eemeli Rautiainen.